

PARTNERSÉGI MŰHELYTALÁLKOZÓ
a Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatáról (2012. április 5.)

dr. Viski József főosztályvezető (VM Stratégiai Főosztály) előadása
a Nemzeti Vidékstratégiáról

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Magyarország Kormánya a **Nemzeti Együttműködés Programjában** lefektette, hogy az együttműködésre és a közös értékekre alapozva kívánja talpra állítani a magyar gazdaságot, megújítani a mezőgazdaságot, megvédeni a magyar termékeket, termelőket, árukat és fogyasztókat, valamint javítani a foglalkoztatást.

A Vidékfejlesztési Minisztérium a **Nemzeti Vidékstratégia megalkotásával** kiemelt szerepet vállal ebben a feladatban. A vidéki életfeltételek romlásának, a mezőgazdaság további szerepvesztésének megállítása érdekében **alapvető gazdaság- és társadalompolitikai fordulatra** van szükség. Ezt a célt szolgálja a Nemzeti Vidékstratégia, amely a fenntarthatóságot, az életképes agrár- és élelmiszertermelést és a vidéki élet értékeit középpontba állító **jövőkép** alapján jelöli ki az ország vidékpolitikájának **célkitűzéseit**, alapelveit, valamint az azok elérését biztosító **programok és intézkedések** végrehajtási kereteit.

Magyarország vidéki térségei számára kiemelt fontosságú, hogy **mi történik természeti erőforrásaival és értékeivel**, kiemelten a termőfölddel és vízkészleteivel, valamint a biológiai sokféleséggel. **Meg tudjuk-e őrizni** a természetes és természet-közeli **élőhelyek** és az azokhoz kötődő **fajok sokszínűségét**, a **mezőgazdasági termelés kedvező biológiai alapjait**, **GMO mentességét**, tudjuk-e **biztosítani** az ország, illetve tágabb térsége **jó minőségű élelmiszerekkel történő ellátását**, képesek vagyunk-e **alkalmazkodni az éghajlatváltozás várható hatásaihoz**, és tudunk-e megfelelő **élet- és munkalehetőségeket biztosítani** a lakosság számára? Ezen kérdésekre kíván választ adni a Stratégia.

A Stratégia a természeti értékek és a környezet védelmére, a természeti erőforrások fenntartható hasznosítására alapozva határozza meg az agrár- és élelmiszergazdaságra, valamint a vidékfejlesztésre vonatkozó tennivalókat. A Stratégia **jövőképének központi eleme** a többfunkciós, jó minőségű termékeket előállító mezőgazdaság, a környezet- és tájgazdálkodás elterjesztése. Ez a mezőgazdaság úgy állít elő egészséges és biztonságos élelmiszereket, hogy közben védi talajainkat, ivóvízbázisainkat, az élővilágot, és egyúttal munkát, megélhetést biztosít a lehető legtöbb ember számára.

A Stratégia **átfogó célkitűzése** az ország vidéki térségeinek népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása, melynek elérése érdekében **öt stratégiai célt** fogalmaz meg:

- Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése
- Sokszínű és életképes agrártermelés
- Élelmezési és élelmiszerbiztonság
- A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése

- A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása

A Stratégia céljait **hét stratégiai területen, 43 nemzeti program és 8 térségi komplex vidékfejlesztési program** keretében kívánjuk elérni. A programok egyaránt jelentenek célzott támogatásokat, szabályozási, jogalkotási és intézményszervezési feladatokat.

A Stratégia végrehajtása a Vidékfejlesztési Minisztérium hatáskörébe tartozó vidékfejlesztési szakpolitikákon túl azonban **több más szakterület** (pl. településfejlesztés, gazdaságpolitika, energiapolitika) **tevékeny hozzájárulását** is igényli. A Stratégia ezért épít e szakpolitikák és az irányításukért felelős minisztériumok, valamint az érintett partnerek együttműködésére.

2011 során **széleskörű társadalmi egyeztetést** folytattunk a Stratégiai koncepcióról. A társadalmi egyeztetés részeként több fórumot szerveztünk és a szakmailag érintett szervezetek, így az Országos Környezetvédelmi Tanács ülésén is bemutattuk a vitaanyagot.

A Stratégia **társadalmi egyeztetése megerősítette**, hogy a **célkitűzések** alapvetően **helyesek**, és a magyar társadalom széles rétegének támogatását élvezik. A Nemzeti Vidékstratégia **környezeti vizsgálata is összességében pozitívan értékelté a Stratégiát**, amely a társadalmi és környezeti szempontok összehangolására törekszik.

A szakmai és civil vélemények, észrevételek, illetve a környezeti vizsgálat javaslatainak feldolgozása alapján került sor a Stratégia véglegesítésére, a szükséges szerkezeti és tartalmi átdolgozásra.

Mik a főbb változások a vitaanyaghoz képest?

- A jelenlegi vidéki problémák és értékek részletes és megfelelő mélységű számbavétele és bemutatása érdekében jelentős mértékben kiegészült a Stratégia helyzetértékelési fejezete. Ezt foglalja össze a SWOT elemzés, amely tartalmazza a vidéki térségeink erősségeit és potenciális lehetőségeit, illetve feltárja az esetleges gyengeségeket, kockázatokat.
- Ezen szélesebb, mélyebb helyzetfeltárásból következően, valamint az észrevételek alapján módosult a Stratégia vidékstratégiai nemzeti programjainak felépítése, többek között új programok (pl. Szőlő- és borprogram), illetve egyes nagyobb területek esetében alprogramok beépülésével.
- Fontos változást jelent, hogy az egyes vidékstratégiai nemzeti programoknál részletes stratégiai irányok és teendők kerültek megfogalmazásra, amelyek a programok jövőbeli megvalósításának főbb irányát adják.
- A Stratégia megvalósításában kiemelt szerepe van a megfelelő (pénzügyi, szabályozási stb.) eszközök biztosításának, amelyekre vonatkozóan a koncepcionális vitaanyaghoz képest szintén részletes információkkal egészült ki a Stratégia.

A Stratégiához készült **környezeti vizsgálat javaslatai** alapján is számos kiegészítésre került sor:

- a talaj megújuló képességével összhangban lévő használat ösztönzése terén;
- a föld- és birtokpolitika, az üzemszabályozás, az infrastruktúra, illetve a helyi gazdaság fejlesztése során a fenntarthatósági szempontok figyelembevétele kapcsán.

A Stratégia környezeti vizsgálatának ugyanakkor **több célja** volt:

- rámutatni a Stratégia környezeti szempontból kedvező hatásaira, feltárni a Stratégia végrehajtásából eredő esetleges környezeti kockázatokat, illetve az azok csökkentését szolgáló javaslatokat,
- valamint útmutatásul szolgálni a Stratégia megvalósítását elősegítő tematikus és komplex térségi programok részletes kidolgozásához.

A Stratégiai széleskörű, több hónapon át tartó társadalmi egyeztetése, illetve a környezeti vizsgálat során az elmúlt időszakban tett javaslatok beépültek a Kormány által elfogadott Stratégiába.

Megköszönöm, hogy részvételükkel megtisztelték rendezvényünket és várjuk javaslataikat mind a környezeti értékelésre vonatkozóan, mind a keretjellelű stratégiai dokumentum részletes kibontásához, a közeljövőben kidolgozásra kerülő tematikus és térségi programok megalapozásához. Egyúttal megköszönöm a környezeti értékelés készítőinek magas színvonalú munkájukat és konstruktív észrevételeiket!